

MINISTERUL SĂNĂȚII
CENTRUL NAȚIONAL DE PERFEȚIONARE ÎN DOMENIUL SANITAR
BUCUREȘTI

Toate drepturile privind publicarea și difuzarea acestei lucrări aparțin
Centrului Național de Perfecționare în Domeniul Sanitar București

CURRICULUM DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE

1.1 DEFINIȚIE: Studiul morfo-fiziologiei și fiziopatologiei organelor genitale feminine ca parte a întregului organism, al proceselor biologice legate de reproducere și tratamentul stărilor patologice din sfera genitală.

1.2 DURATA: 5 ani

Curriculumul prevede un număr de 200 de ore didactice (curs, seminar, prezentări de cazuri) pe anul de studiu universitar, pentru tematica prezentată, înafara cărora sunt prevazute și 40 – 50 de ore de studiu individual.

Cuantificarea pregătirii în vederea echivalării, se face prin credite (CFU).

1 credit = 25 ore de instruire

Din timpul alocat pregătirii, activitatea didactică acoperă 20-30%, restul de 70-80%, fiind dedicată activităților practice și studiului individual.

La sfârșitul fiecărui modul de pregătire (cel puțin o dată pe an), are loc o evaluare de etapă, făcută în unitatea de pregătire de către responsabilul de stagiu și îndrumător.

Evaluarea se finalizează prin acordarea de credite CFU.

Întreaga activitate de pregătire este monitorizată prin caietul de stagiu (log-book), în care vor fi trecute de asemenea evaluările de etapă în credite, activitatea în programele de cercetare, participarea la manifestări științifice și de educație continuă.

1.3 STRUCTURA STAGIILOR:

1.3.1 Etapa de angajare, luare în evidență, rezolvare a problemelor social-administrative, prezentare la spitalul și clinica repartizată, alegerea îndrumătorului, fixarea planului de activitate (2 săptămâni).

1.3.2 Stagiul de Chirurgie generală: 11 luni și 2 săpt. - anul I si II

1.3.3 Stagiul de Bioetică: 2 săptămâni, anul II

1.3.4 Stagiul de Endocrinologie: 3 luni-anul II

1.3.5 Stagiul de Urologie: 3 luni-anul III

1.3.6 Stagiul de Oncologie ginecologică: 3 luni-anul IV

1.3.7 Stagiul de Obstetrică-ginecologie: 3 ani și 3 luni. În timpul stagiului de bază se vor efectua în anul IV și V de rezidențiat următoarele module: ecografie obstetricală și ginecologică – 3 luni, laparoscopie ginecologică – 3 luni, colposcopie 1 lună, histeroscopie – 1 lună și planificare familială – 1 lună. De asemenea stagiul de obstetrică și ginecologie include și un sub modul de genetică medicală – 3 luni.

1.4 CONȚINUTUL STAGIILOR

1.4.1 STAGIUL DE CHIRURGIE GENERALĂ

1.4.1.1 Tematica lecțiilor conferință (190 ore)

1. Principii de asepsie și antisepsie în chirurgie
2. Investigarea preoperatorie a bolnavului chirurgical

3. Pregătirea preoperatorie în chirurgie
4. Ingrijirea postoperatorie
5. Complicațiile postoperatorii (imEDIATE și precoce; locale și generale; specifice și nespecifice)
6. Abdomenul acut chirurgical
  - apendicita acută
  - colecistita acută
  - pancreatita acută
  - ulcerul gastro-duodenal perforat
  - peritonita acută difuză
  - peritonita localizată
  - ocluzia intestinală
  - hemoperitoneul
  - abdomenul acut în sarcină (particularități)
  - abdomenul acut traumatic în sarcină
7. Boala tromboembolică
8. Șoc hemoragic, toxico-septic, anafilactic, traumatic)
9. Noțiuni de anestezie-terapie intensivă
  - anestezia (tehnici, indicații)
  - principii de reechilibrare complexă parenterală (volemice, hidroelectrolitică, metabolică, calorică, hematologică)
  - resuscitarea cardio-respiratorie

1.4.1.2 Baremul activităților practice

1. Tehnici chirurgicale elementare:
  - incizia
  - sutura chirurgicală
  - hemostaza
  - puncția abdominală
  - drenajul
2. Abordul venos pentru cateterism:
  - asistat: 10
  - efectuat: 3
3. Explorarea chirurgicală a abdomenului:
  - asistat: 30
  - efectuat: 10
4. Visceroliza:
  - asistat: 20
  - efectuat: 5
5. Apendicectomie:
  - asistat: 40
  - efectuat: 10
6. Enterectomia segmentară:

- asistat: 10
- efectuat: 1-3
- 7. Enterorafia segmentară:
  - asistat: 10
  - efectuat: 1-3
- 8. Colorafia:
  - asistat: 10
  - efectuat: 1-3
- 9. Omentectomia (cu sau fără decolare coloepiploică):
  - asistat: 10
  - efectuat: 1-3
- 10. Principii de chirurgie celioscopică:
  - asistat: 20

MODULUL DE BIOETICĂ (2 săptămâni)

TEMATICĂ CURS (20 ore)

I. Introducere în Bioetică- 2 ore

1. Morala, etica, etica medicală- definire, delimitarea obiectului de studiu
2. Contextul apariției bioeticii
3. Definierea bioeticii
4. Delimitarea domeniului de studiu al bioeticii
5. Teorii și metode în bioetică

II. Conceptele de sănătate, boală, suferință prin prisma bioeticii- 2 ore

1. Definierea conceptelor de sănătate, boală, suferință
2. Conceptele de sănătate, boală și suferință în contextul evoluției medicinei și științelor vieții
3. Rolul credințelor și valorilor personale sau de grup în conturarea conceptelor de sănătate, boală și suferință (percepții particulare funcție de credință religioasă, etnie, etc)

III. Relația medic-pacient I- 2 ore

1. Valori ale relației medic-pacient
2. Paternalism versus autonomie
3. Modele ale relației medic-pacient
4. Dreptatea, echitatea și accesul pacienților la îngrijirile de sănătate

IV. Relația medic-pacient II- 2 ore

1. Consimțământul informat
2. Confidențialitatea în relația medic-pacient
3. Relația medic-pacient minor
4. Acte normative care reglementează relația medic- pacient

V. Greșeli și erori în practica medicală- 2 ore

1. Definirea noțiunilor de greșeală și eroare
2. Culpă medicală- definire, forme, implicații juridice și deontologice
3. Managementul greșelii și erorii medicale în practica medicală

VI. Probleme etice la începutul vieții- 2 ore

1. Liberertatea procreației
2. Dileme etice în avort
3. Etica reproducerii umane asistate medical
4. Probleme etice în clonarea reproductivă

VII. Probleme etice la finalul vieții- 2 ore

1. Definirea morții în era noilor tehnologii în medicină
2. Probleme etice în stările terminale
3. Tratamente inutile în practica medicală
4. Eutanasia și suicidul asistat
5. Îngrijirile paliative

VIII. Probleme etice în transplantul de țesuturi și organe umane- 2 ore

1. Donarea de organe de la cadavru
2. Donarea de organe de la persoana vie
3. Etica alocării de resurse în transplant

IX. Probleme etice în genetică și genomică- 2 ore

1. Eugenia și discriminarea pe baza geneticii
2. Proiectul genomului uman- probleme etice, redefinirea noțiunii de boală prin prisma cunoașterii genomului uman
3. Etică și testarea genetică prenatală, neonatală și postnatală
4. Statutul moral al embrionului uman; cercetarea pe embrioni
5. Terapia genică
6. Posibilitatea îmbunătățirii rasei umane prin intervenții genetice

X. Etica cercetării pe subiecți umani- 2 ore

1. Principii etice în cercetarea pe subiecți umani
2. Protecția participanților într-o cercetare biomedicală- discutarea principalelor coduri de etică și convenții internaționale în cercetare, a cadrului legislativ în care se derulează cercetarea pe subiecți umani
3. Populații vulnerabile în contextul cercetării pe subiecți umani
4. Aspecte etice în cercetările multicentrice, multinaționale
5. Comitetele de etică a cercetării
6. Comportamentul științific neadecvat, conflictul de interese în cercetarea științifică

TEMATICA SEMINARIILOR

- I. Ilustrarea prin cazuri particulare a teoriilor și principiilor în bioetică- 2 ore**
- II. Reglementarea practicii medicale prin coduri de etică- 2 ore**
  1. Jurământul lui Hipocrate- comentarea formei inițiale a jurământului lui Hipocrate și evaluarea gradului de aplicabilitate a percepțelor acestuia în condițiile medicinei actuale
  2. Alternative ale jurământului lui Hipocrate
  3. Alte coduri de etică și deontologie medicală folosite în prezent
- III. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice- 2 ore**
  1. Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă
  2. Valoarea și limitele confidențialității în practica medicală curentă
  3. Rolul comunicării în relația medic-pacient
- IV. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice- 2 ore**
  1. Accesul la îngrijirile de sănătate- discutare de cazuri
  2. Drepturile pacienților- reglementare legislativă
  3. Rolul comitetelor de etică din spitale
- V. Exemplificarea noțiunilor de greșală și eroare în medicină prin cazuri concrete- 2 ore**
  1. Delimitarea cadrului noțiunii de malpraxis
  2. Greșeala medicală din perspectiva sistemului de malpraxis
  3. Perspectiva deontologică asupra greșelilor medicale
- VI. Discutarea problemelor etice la începutul vieții pe baza unor cazuri concrete- 2 ore**
- VII. Discutarea problemelor etice la finalul vieții pe baza unor cazuri concrete- 2 ore**
- VIII. Discutarea problemelor etice în transplantul de țesuturi și organe pe baza unor cazuri concrete- 2 ore**
- IX. Discutarea problemelor etice în genetică și genomică pe baza unor cazuri concrete- 2 ore**

X. Discutarea problemelor etice în cercetarea pe subiecți umani prin prisma unor cazuri concrete- 2 ore

1.4.2.STAGIUL DE ENDOCRINOLOGIE

1.4.2.1 Tematica lecțiilor conferință (50 ore)

1. Metode de studiu și diagnostic în patologia endocrinologică:

a)Diagnostic clinic:

- anamneza
  - examen clinic general, examenul sânelui
- ###### **b)Investigații paraclinice în endocrinologie**
- temperatura bazală
  - examenul mucusului cervical
  - sexul genetic
  - sexul cromozomial
  - dozarea hormonilor gonadotropi hipofizari și a prolactinei
  - dozarea hormonilor gonadotropi corionici
  - dozarea hormonilor estrogenici
  - dozarea hormonilor progesteronici
  - dozarea hormonilor androgenici
  - explorarea funcției ovariene
  - explorarea funcției tiroidiene și corticosuprarenaliene
  - radiografia de șa turcească
  - examenul fundului de ochi și acuității vizuale
  - explorări radioizotopice
  - reflexograma ahiliană

2. Diagnosticul și tratamentul patologiei endocrino-ginecologice:

- patologia ovariană primară
- patologia ovariană de origine hipotalamică
- patologia diferențierii sexuale
- patologia ovariană corelativă
- sindromul galactoree-amenoree
- aspecte endocrine ale sterilității și infertilității

3. Tratamentul hormonal în ginecologie:

- tratamentul cu hormoni estrogeni
- tratamentul cu progesteron și progestative de sinteză
- tratamentul estroprogestativ de sinteză, contracepția hormonală
- tratamentul cu hormoni androgeni
- tratamentul cu hormoni corticosteroizi

1.4.3 STAGIUL DE UROLOGIE

1.4.3.1 Tematica lecțiilor conferință (50 ore)

1. Semiologia aparatului urinar (durerea; tulburările micționale)
2. Metode biochimice de explorare a funcției renale
3. Investigațiile radiologice ale aparatului urinar
4. Explorări imagistice ale aparatului urinar (cistoscopia, ecografia, tomografia computerizată, RMN)
5. Fiziopatologia funcției reno-urinare în sarcină
6. Insuficiența renală acută și cronică
7. Infecțiile urinare
8. Litiiza aparatului reno-urinar
9. T.B.C. reno-urinară
10. Bolile ureterului
11. Dișectazia de col vezical

1.4.3.2. Baremul activităților practice

1. Traumatismele ureterului; lezarea intraoperatorie a ureterului pelvin (circumstanțe de risc, recunoaștere, conduită)
2. Tehnici chirurgicale în lezarea ureterului (ureterocistoneostomia; anastomoza capetelor ureterului la nivelul secțiunii)
3. Fistulele uretero-vaginale, fistulele uretero-vezico-vaginale, fistulele uretero-uterine (diagnostic, conduită-tehnici: ureterocistoneostomia, ureterocistoplastia)
4. Traumatismele vezicii urinare-lezarea intraoperatorie (diagnostic, conduită: tehnica suturii peretelui vezical în două planuri)
5. Fistulele vezico-vaginale și vezico-uterine: diagnostic, tehnici chirurgicale-pe cale vaginală, transvezicală, transperitoneală, transperitoneo-vezicală

1.4.4 STAGIUL DE ONCOLOGIE GINECOLOGICĂ

1.4.4.1 Tematica lecțiilor conferință (50 ore)

1. Cunoașterea metodelor de diagnostic în cancerul genito-mamar:
  - examenul citologic vaginal
  - examenul colposcopic, testul Lahm-Schiller
  - biopsia cu examen histopatologic
  - mamografia, ecografia, puncția aspirativă cu ac fin (puncția citologică), puncția biopsie cu ac gros (puncția tisulară), biopsia excizională cu examen histopatologic, biopsia percutanată ghidată imagistic, localizarea preoperatorie cu ac ghidată imagistic, biopsia leziunilor nepalpabile ale sânului

2. Diagnosticul clinic și paraclinic al cancerului genito-mamar:
  - cancerul de col uterin
  - cancerul de corp uterin
  - cancerul ovarian
  - cancerul de trompa uterină
  - cancerul vulvar și vaginal
  - cancerul mamar
3. Tehnici chirurgicale în cancerul genito-mamar:
  - histerectomia radicală cu limfadenectomie pelvină
  - conizația în patologia colului uterin (CIN III)
  - principii de tratament chirurgical în cancerul ovarian
  - excizia radicală locală; vulvectomia radicală cu limfadenectomie inghino-femurală
  - tehnici chirurgicale în cancerul de sân: chirurgia conservatoare a sânelui (principii și tehnică), mastectomia radicală modificată (operația Patey), mastectomia simplă.
4. Radioterapia: indicații, tehnică, complicații
5. Chimioterapia, principii, indicații, scheme de tratament, complicații
6. Hormonoterapia și imunoterapia

1.4.5 STAGIUL DE OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE

1.4.5.1 Tematica lecțiilor conferință (500 ore)

OBSTETRICĂ

1. Introducere în obstetrică și ginecologie. Obiectul, istoricul și evoluția disciplinei. Locul obstetricii și ginecologiei în contextul actual al cunoștințelor medicale, în relație cu alte discipline
2. Noțiuni de embriologie. Elementele sexuale: spermatozoidul și ovulul. Maturația gameților, ovulația
3. Fecundația. Migrația și nidația
4. Dezvoltarea morfofuncțională a oului la diferite vârste ale sarcinii: Embriogeneza, Organogeneza, Circulația fetală.
5. Malformațiile aparatului genital feminin. Examenul genetic, investigații radiologice și ecografie în obstetrică.
6. Sarcina la termen. Anexele fetale
7. Modificările morfo-funcționale ale organismului matern în sarcină. Modificările generale. Modificările locale, morfofiziologia uterului gravid. Contractia uterină.
8. Studiul sarcinii normale. Consultația prenatală. Diagnosticul de sarcină în trimestrele I, II și III (clinic și paraclinic). Consultația prenatală, sarcina cu risc obstetrical crescut, igiena sarcinii.
9. Nașterea normală, fiziologia travaliului. Generalități asupra travaliului. Determinismul travaliului. Bioritmuri în reproducerea umană

10. Fenomenele de bază ale nașterii. Fenomenele active, fiziologia contracției uterine, mecanismul dilatației. Fenomenele pasive ale nașterii
11. Fătul la termen din punct de vedere obstetrical, prezentații și poziții
12. Perioadele și timpii nașterii
13. Fiziopatologia contracției uterine. Tulburări de dinamică uterină. Aspecte moderne ale anomaliilor de travaliu.
14. Conduita activă în nașterea normală. Nașterea în prezentația craniană, analgezia obstetricală, partograma. Delivrența și complicațiile perioadelor III și IV ale nașterii
15. Monitorizarea fetală intrapartum
16. Prezența craniene deflectate
17. Prezența pelviană
18. Prezența transversă
19. Sarcina gemelară și multiplă
20. Leuzia normală și patologică. Leuzia fiziologică, fiziologia lactației, igiena leuziei. Infecția puerperală, leuzia patologică
21. Patologia generală și sarcina. Afecțiuni medicale coexistente cu sarcina: Cardiopatiile și sarcina; Bolile renale și sarcina; Hemopatiile și sarcina; Bolile infecțioase și sarcina; T.B.C. și sarcina; Bolile endocrine și sarcina (diabetul zaharat)
22. Afecțiuni chirurgicale și sarcina
23. Hipertensiunea arterială indusă de sarcină. Preeclampsia. Diagnostic, principii de tratament, complicații.
24. Hemoragiile în sarcină (prima jumătate a sarcinii). Avortul și mola hidatiformă. Sarcina extrauterină
25. Hemoragiile în a doua jumătate a sarcinii. Placenta praevia. Ruptura uterină. Decolarea prematură de placenta normal inserată. Șocul în obstetrică
26. Ruperea prematură a membranelor. Nașterea prematură
27. Sarcina prelungită
28. Complicațiile travaliului (distocia osoasă, de părți moi)
29. Patologia anexelor fetale (polihidramnios, oligoamnios, patologia de cordon ombilical). Suferința fetală, restricția de creștere intrauterină, moartea intrauterină a fătului
30. Operația cezariană
31. Conceptul actual asupra medicinei perinatale. Patologia neonatală, nou-născutul cu risc crescut; traumatismele obstetricale. Izoimunizarea și boala hemolitică a nou-născutului

GINECOLOGIE

32. Biofiziologie generală. Gonadostatul. Axul hipotalamo-hipofizo-ovarian
33. Ciclurile sexuale. Ciclul menstrual; ciclul uterin. Ciclul ovarian, tubar, vaginal
34. Funcția genitală în diferite etape ale vieții. Pubertatea. Menopauza.
35. Simptomele cardinale în ginecologie (durerea, hemoragia, leucoreea).

36. Tulburările menstruale.
37. Noțiuni de ginecologie infantilă.
38. Sindroame neurohormonale în ginecologie.
39. Prolapsul genital. Incontinența urinară la efort.
40. Probleme de sexologie. Apariția și dezvoltarea psiho-sexualității. Considerații asupra vieții psiho-sexuale patologice feminine și masculine.
41. Inflamațiile aparatului genital. Boala inflamatorie pelvină. Diagnostic, conduită, complicații.
42. Patologia tumorală benignă a aparatului genital. Fibromul uterin. Endometrioza.
43. Oncologie ginecologică. Cancerul de corp și col uterin. Tumorile ovariene, cancerul de trompă.
44. Patologia sânelui. Tumorile benigne ale sânelui. Cancerul mamar.
45. Sterilitatea cuplului. Sterilitatea feminină. Sterilitatea masculină.
46. Noțiuni de contracepție și planning familial.

1.4.5.2 Baremul activităților practice în obstetrică

1. Asistența la naștere în prezentație craniană: minim 100
2. Asistența la naștere în prezentație pelviană: minim 5-10
3. Aplicații de forceps: minim 5
4. Versiunea internă: în funcție de cazuistica clinicii
5. Vacuum extracția: minim 15 (în funcție de clinică)
7. Operații cezariene: 30

1.4.5.3 Baremul activităților practice în ginecologie

1. Recoltarea și interpretarea frotiului Babes-Papanicolau: 500
2. Curetajul uterin (întrerupere de sarcină, avort incomplet efectuat, curetajul biopsic): 150
3. Histerosalpingografii: 20
4. Chirurgia tubară, inclusiv sarcina extrauterină: 30
5. Operații conservatoare pe ovar: 30
6. Anexectomie: 10
7. Colporafia anterioară; colpoperineorafie; cistopexia; operația de la Manchester: 30
8. Conizația clasică sau cu ansa sau ac diatermic: 15-20
9. Operații conservatoare în patologia tumorală a uterului (miomectomii): 30
10. Histerectomii totale cu sau fără conservarea anexelor: 30
11. Histerectomia vaginală: 15

STAGIUL DE COLPOSCOPIE - 1 LUNĂ
Tematica lecțiilor conferință (20 ore)

1. Noțiuni de bază

1.1	Istoricul afecțiunii cervicale
1.2	Tehnica examinării pacientei: poziția pacientei
1.3	Inserarea speculum-ului vaginal
1.4	Recoltarea frotiului citologic cervical (inclusiv Cytobrush)
1.5	Recoltarea probelor bacteriologice la nivelul tractului genital inferior
1.6	Prelevarea de probe pentru testarea HPV
1.7	Respectarea recomandărilor pentru sănătate și profilaxia MTS
1.8	Respectarea recomandărilor naționale pentru screening oncologic
1.9	Colposcopul

2.Examinarea colposcopică

2.1	Poziționarea și ajustarea colposcopului
2.2	Determinarea vizibilității zonei transformate (ZT)
2.3	Determinarea gradului de acuratețe al colposcopiei
2.4	Recunoașterea unor structuri vasculare anormale
2.5	Examinarea ZT cu ser fiziologic și filtru verde
2.6	Examinarea ZT cu acid acetic (VIA)
2.7	Cuantificarea și descrierea aspectelor mucoasei genitale la acid acetic
2.8	Utilizarea speculum-ului endocervical
2.9	Testul Lahm-Schiller (VILI)
2.10	Examinarea vaginului cu acid acetic

3. Trăsăturile colposcopice ale cervixului normal

3.1	Recunoașterea epiteliului scuamos original
3.2	Recunoașterea epiteliului columnar (glandular)
3.3.	Recunoașterea epiteliului metaplazic
3.4	Recunoașterea Zonei de Transformare Congenitală
3.5	Recunoașterea trăsăturilor cervixului în postmenopauză
3.6	Recunoașterea efectelor unei sarcini

4. Trăsăturile colposcopice ale tractului genital inferior anormal

4.1	Aspecte anormale cervicale pre-canceroase de grad scăzut
4.2	Aspecte anormale cervicale pre-canceroase de grad înalt
4.3	Trăsături sugestive ale invaziunii
4.4	VaIN
4.5	VIN
4.6	Nivelul epiteliului anormal
4.7	Modificări acute inflamatorii
4.8	Infecția cu HPV, inclusiv condiloma acuminată
4.9	Modificări ale mucoasei genitale după tratamente anterioare
4.10	Polipi cervicali benigni

5.Proceduri practice

5.1	Analgezie locală
5.2	Biopsii cervicale țintite
5.3	Biopsii vaginale țintite
5.4	Biopsii vulvare țintite
5.5	Menținerea sub control a sângerărilor locale post-biopsice

6. Măsurile organizatorice

6.1	Rezultatele documentării. Arhivarea datelor
6.2	Urmărirea pacienților conform algoritmilor adaptate

7. Măsurile de comunicare

7.1	Asigurarea informației adecvate: educație sanitară
7.2	Obținerea acordului în mod corect
7.3	Modalitatea comunicării informațiilor negative
7.4	Comunicarea eficientă cu ceilalți specialiști în domeniu

Baremul de manevre, tehnici și activități practice în colposcopie

1. MANEVRE

- poziționarea pacientei pentru examenul colposcopic
- punerea în funcțiune a colposcopului
- reglarea aparatului pentru obținerea unei imagini optime din punct de vedere al calității și dimensiunilor
- pregătirea colului pentru examenul colposcopic

2. TEHNICI

- introducerea speculum-ului
- prelevarea frotiurilor citologice și efectuarea acestora
- pregătirea colului cu acid acetic
- testul de impregnare cu lugol
- prelevarea unei biopsii
- examinarea colposcopică și interpretarea imaginilor atât la nivelul colului, cât și a fundurilor de sac, pereților vaginali și valvei
- examen genital complet
- prescrierea și efectuarea de tratamente specifice patologiei cervicale, vaginale, vulvare.

3. ACTIVITĂȚI PRACTICE

- fiecare cursant va învăța în timpul stagiilor să efectueze examinări colposcopice, să preleveze frotiuri citologice și biopsii, să efectueze conizații cu ansa sau acul diatermic (ERAD, LEEP). Numărul minim al acestora va fi stabilit de către responsabilii de curs în funcție de numărul de aparate disponibile.
- În perioada de pregătire individuală, fiecare cursant va efectua personal un număr de minimum 150 de colposcopii sub supervizarea unui medic care are competență în colposcopie. Efectuarea acestor examinări este obligatorie, se dovedește printr-o adeverință eliberată de către medicul care a asigurat supervizarea și condiționează posibilitatea de înscriere a candidatului la examenul final de competență.

STAGIUL DE HISTEROSCOPIE - 1 LUNĂ

Tematica lecțiilor conferință (20 ore)

- I. Anatomia aparatului genital feminin,
  - 1.1.anatomia
  - 1.2.embriologia aparatului genital feminin
  - 1.3.malformații ale tractului genital inferior și ale uterului
  - 1.4.histologia tractului genital inferior și a uterului

- 2.Examinarea histeroscopică
  - 2.1.istoric,baze morfologice
  - 2.2.aparatură,instrumentar:histeroscopul propriu-zis și aparatura auxiliară
  - 2.3.etape

- 3.Histeroscopia diagnostic
  - 3.1.tehnică
  - 3.2.aspecte normale
  - 3.3.indicații și contraindicații
  - 3.4.incidente,accidente,complicații

- 4.Histeroscopia terapeutică
  - 4.1.tehnici chirurgicale histeroscopice
    - 4.1.1.minora: tehnici, indicații, contraindicații
    - 4.1.2.majoră: tehnici, indicații, contrindicații, complicații.

- 5.Ablitații de endometru
  - 5.1.definiție, indicații, contraindicații
  - 5.2.selecția cazurilor, pregătirea hormonală a endometrului
  - 5.3.tehnica, anestezie

- 6.Miomectomia histeroscopică
  - 6.1.indicații, contraindicații, avantaje
  - 6.2.tehnici
  - 6.3.supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații

- 7.Polipectomia histeroscopică
  - 7.1.indicații, contraindicații, avantaje
  - 7.2.tehnic
  - 7.3.supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații

- 8.Metroplastia histeroscopică
  - 8.1.indicații, contraindicații, avantaje
  - 8.2.tehnici
  - 8.3.supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații

9. Sinechioliza tubară histeroscopică

9.1. indicații, contraindicații, avantaje

9.2. tehnici

9.3. supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații

10. Sterilizarea tubară histeroscopică

10.1. indicații, contraindicații, avantaje

10.2. tehnici

10.3. supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații

11. Rezecția și/sau extracția unui DIU încastrat sau deteriorat

Baremul de manevre, tehnici și activități practice în histeroscopie

1. Manevre

-Poziționarea pacientei

-Montarea și demontarea histeroscopului

-Pregătirea mediilor de distensie

-Montarea camerei video și a fibrei optice

2. Tehnici

-Introducerea speculului,

-Dilatația colului uterin

-Introducerea histeroscopului

-Recunoașterea structurilor cavității uterine

3. Activități practice

- În perioada de pregătire individual se va efectua personal un număr de 50 histeroscopii sub supravegherea: unui medic cu competența în histeroscopie

- Efectuarea acestor examinări este obligatoriu și se dovedește printr-o adeverință eliberată de către medical supraveghetor și condiționează

posibilitatea de înscriere a candidatului la examenul final de competență

- Rezecție de polip perhisteroscopic

- Sinechioliza

- Extracție DIU

Tematica modulului de pregătire în rezidențiat
ECOGRAFIE OBSTETRICALĂ ȘI GINECOLOGICĂ
Durata 3 luni – 72 ore

Nr. crt	Tematica cursului	Nr. ore curs	Nr.ore stagi
1.	Istoric, dezvoltare, locul în contextul tehnicilor imagistice.	1	-
2.	Fizică ultrasunetelor-noțiuni generale.	2	-
3.	Tehnica ultrasonoră, aparatură, mod B și M.	2	2
4.	Ultrasonografia Doppler.	2	2
5.	Semiologie ecografică generală.	2	2
6.	Semiologia și metodologia generală de examinare Doppler.	2	2
7.	Cauze de eroare, artefacte.	2	2
8.	Indicațiile examenului ecografic în obstetrică-ginecologie.	2	6
9.	Primul trimestru de sarcină- aspecte ecografice normale, aspecte ecografice patologice.	4	6
10.	Decolarea parțială precoce a oului.	2	2
11.	Sarcina deranjată. Avortul incipient.	1	3
12.	Sarcina deranjată. Avortul incomplet.	2	3
13.	Boala trofoblastică gestațională (mola hidatiformă, mola invazivă, coriocarcinomul).	2	4
14.	Sarcina ectopică.	2	4
15.	Trimestrul II și III de sarcină-aspecte ecografice normale.	2	6
	Studiul cordului fetal-mod B și M (morfologie, ritm, frecvență).	2	4
	Semiologia ecografică a aspectelor patologice.	4	6
16.	Placenta jos inserată.	2	4
17.	Deslipirea prematură de placentă normal inserată.	1	2
18.	Insuficiența cervico-istmică.	1	2
19.	Screening-ul ecografic în sarcină.	2	4
20.	Malformații uterine și sarcina.	1	2
21.	Sarcina și DIU.	1	2
22.	Chistul ovarian și sarcina.	2	4
23.	Fibromul uterin și sarcina.	1	4
24.	Moartea intrauterină a fătului.	2	4
25.	Aspecte ecografice în lauzie.	2	4
26.	Fibromul uterin – semiologie ecografică.	2	6
27.	Cancerul de endometru-semiologie ecografică.	2	4
28.	Semiologia ecografică a formațiunilor tumorale ovariene.	3	6
29.	Tumori pelviene asociate sarcinii.	2	4
30.	Examenul ecografic în inflamațiile pelviene. Sindromul algic pelvian.	3	3
31.	Monitorizarea ecografică a maturării foliculului ovarian.	2	2
32.	Rolul ecografiei în diagnosticarea malformațiilor uterine.	2	2
33.	Reperarea ecografică a DIU.	1	2
34.	Semiologia complicațiilor postoperatorii.	2	4
35.	Rolul ecografiei în diagnosticul tumorilor mamare.	1	2

NIVELUL I – corespunde asistenței medicale primare. La acest nivel ar trebui să fie asigurat:

1. Oferirea de informații în ceea ce privesc factorii de risc și resursele disponibile;
2. Depistarea primară a factorilor de risc (sarcina la femei peste 35 de ani, femei care au în antecedente copii cu malformații, boli asociate sarcinii, etc.) și încadrarea acestor femei în categoria sarcinilor cu risc.

Efectuarea unei ecografii de nivel I: depistarea sarcinii și urmărirea ei până la 18 săptămâni. Nivelul 1- explorarea ecografică presupune ca examinatorul să aibă cunoștințe de bază. Nivelul 1 însumează cunoștințele dobândite de medicul rezident în timpul modulului de ecografie generală în obstetrică și ginecologie, inclus în programa de pregătire de specialitate.

Practicată la acest nivel, investigația poate fi privită ca făcând parte din examenul clinic al pacientului, corespunzând nivelului de începător în domeniul ultrasonografiei.

În consecință:

- practicarea metodei se face în condițiile în care face parte integrantă din algoritmul de diagnostic al pacientului;
- certificarea nivelului 1 de cunoștințe în ecografia obstetricală și ginecologică este implicită, prin confirmarea ca medic specialist în obstetrică și ginecologie.

Tematica modulului de pregătire în rezidențiat

CHIRURGIE LAPAROSCOPICĂ GINECOLOGICĂ

Durata 3 luni (50 ore)

PROGRAMA ANALITICĂ A CURSURILOR TEORETICE DE PREGĂTIRE ÎN CHIRURGIE LAPAROSCOPICĂ GINECOLOGICĂ

ISTORIC, PRINCIPII, ETAPE DE FORMARE ȘI ATESTARE ÎN LAPAROSCOPIE

- Istoricul, actualități și perspective în chirurgia laparoscopică.
- Chirurgia laparoscopică – principii generale, avantaje, dezavantaje, indicații, contraindicații.
- Particularități specifice chirurgiei laparoscopice ginecologice.
- Etape de formare în chirurgia laparoscopică ginecologică; probleme de responsabilitate, nivele de pregătire, obținerea competenței (atestatului de pregătire complementară), informarea pacientelor asupra tehnicii laparoscopice și obținerea acordului informat.

BAZELE FIZIOPATOLOGICE ALE LAPAROSCOPIEI

- Principii generale și particularități ale chirurgiei laparoscopice, deosebiri față de chirurgia clasică deschisă.

- Efectele mecanice ale distensiei abdominale
- Efectele farmacologice ale CO₂ (locale și sistemice).
- Răspunsul imunologic la abordul laparoscopic.

PREZENTAREA APARATURII ȘI INSTRUMENTARULUI DE CHIRURGIE LAPAROSCOPICĂ (caracteristici tehnice, mod de funcționare, incidente, accidente specifice – tehnice și chirurgicale)

- Aparatura laparoscopică:
  - lanțul imagistic
  - insuflatorul de CO₂
  - aparatura de lavaj – aspirație
  - generator de electrochirurgie.
- Tipuri de instrumente uzuale (abord, tăiere, disecție, prehensiune, electrocoagulare, etc.)
- Instrumentar special: aplicator de clipuri, instrumente pentru secționare mecanică, instrumentar de sutură, fire și ace de sutură, morselatoare, dilatatoare, saci endoscopici etc.
- Caracteristici tehnice și modalități de utilizare ale diferitelor instrumente. Incidente, accidente și complicații specifice produse de fiecare tip de instrumente

ELECTROCHIRURGIA, CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ ULTRASONICĂ, UTILIZAREA LASERILOR

- Electrochirurgia – mono și bipolară – aparatura, mod de funcționare și utilizare, incidente, accidente specifice.
- Chirurgia laparoscopică ultrasonică și utilizarea laserilor(indicații, avantaje, dezavantaje, alternative).

EVALUAREA PREOPERATORIE A BOLNAVELOR, INDICAȚIILE ȘI CONTRAINDICAȚIILE ABORDULUI LAPAROSCOPIC.

ABORDUL LAPAROSCOPIC

- Sala de operații laparoscopice (organizare)
- Dispozitivul operator în intervențiile laparoscopice ginecologice (diagnostice sau operatorii)
- Abordul chirurgical laparoscopic: instituirea pneumoperitoneului, poziționarea trocarelor, finalizarea intervenției.
- Îngrijiri postoperatorii, criterii de externare.

LAPAROSCOPIA DIAGNOSTICĂ

- Indicații, contraindicații, tehnici de abord.
- Explorarea pelvică și abdominală.
- Aportul laparoscopiei diagnostice în patologia ginecologică.

- Biopsia laparoscopică; recoltarea de produse patologice pentru examinări citologice sau bacteriologice.

LAPAROSCOPIA OPERATORIE GINECOLOGICĂ

PATOLOGIA ANEXIALĂ POSIBILITĂȚI TERAPEUTICE LAPAROSCOPICE – (evaluare, conduită terapeutică generală, posibilități chirurgicale laparoscopice)

Patologia tubară:

- Sterilizarea chirurgicală tubară
- Sarcina tubară
- Sterilitatea feminină cu origine tuboperitoneală

Patologia ovariană benignă:

- Evaluarea chirurgicală a tumorilor ovariene (benigne, maligne) și conduita terapeutică chirurgicală
- Chirurgia ovarului: biopsii ovariene; ovariectomia; anexectomia; tehnici chirurgicale conservatoare (foraj ovarian – drilling ovarian, rezecție parțială a ovarelor)
- Torsiunea ovariană, sindromul ovarului restant, sindromul ovarelor polichistice
- Modalități de extragere din abdomen a pieselor operatorii

PATOLOGIA INFLAMATORIE GENITALĂ (BIP)

- Patologia anexială inflamatorie
- Tehnici și posibilități chirurgicale laparoscopice în patologia inflamatorie pelviană

ENDOMETRIOZA

- Evaluare și posibilități terapeutice laparoscopice
- Complicații, incidente, accidente

SINDROMUL ADERENȚIAL ÎN CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ

- Paciente cu risc în chirurgia laparoscopică
- Tehnici de abord laparoscopic la paciente cu intervenții chirurgicale în antecedente, și de diagnostic a aderențelor intraabdominale.
- Sindromul aderențial postoperator: fiziopatologie, adezioliza laparoscopică, tehnici de disecție laparoscopică, incidente și complicații specifice.

PATOLOGIA TUMORALĂ UTERINĂ BENIGNĂ

Fibromul uterin – posibilități terapeutice chirurgicale conservatoare laparoscopice: miomectomiile laparoscopice (miomectomiile laparoscopice pure, miomectomii asistate laparoscopic).

INCIDENTE, ACCIDENTE ȘI COMPLICAȚII ÎN CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ GINECOLOGICĂ

- Incidente, accidente, complicații tehnice prin nefuncționarea sau funcționarea defectuoasă a echipamentelor laparoscopice.
- Incidente și accidente chirurgicale specifice diferitelor tipuri de instrumentar laparoscopic; posibilități de evitare a acestora.
- Incidente, accidente și complicații ale abordului chirurgical, ale pneumoperitoneului, complicații generale și anestezice.
- Incidente, accidente și complicații chirurgicale intraoperatorii prin leziuni viscerale sau vasculare, posibilități terapeutice laparoscopice sau prin chirurgie clasică deschisă.
- Complicații postoperatorii (imediate și tardive) în chirurgia laparoscopică ginecologică
- Conversia la laparotomie.

ANESTEZIA ÎN LAPAROSCOPIA GINECOLOGICĂ

PREGATIREA PRACTICĂ BAREMUL DE ACTIVITĂȚI PRACTICE, TEHNICI ȘI MANEVRE CHIRURGICALE ÎN LAPAROSCOPIA GINECOLOGICĂ

A. MANEVRE ÎN CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ GINECOLOGICĂ

1. Sala de intervenții chirurgicale laparoscopice – organizare, aparatura, instrumentar.
2. Dispozitivul operator în chirurgia laparoscopică ginecologică.
3. Aparatura laparoscopică.
4. Instrumentar specific laparoscopic.
5. Pregătirea instrumentarului pentru intervenția chirurgicală.
6. Modalități de utilizare a diferitelor instrumente chirurgicale, incidente și accidente specifice diferitelor tipuri de instrumentar laparoscopic (grade de libertate tehnica manevrării instrumentelor laparoscopice).
7. Instrumentar și aparatura de electrochirurgie: utilizare, avantaje, dezavantaje, incidente, accidente specifice.

8. Tehnici chirurgicale laparoscopice: suturi mecanice, suturi manuale, tehnica efectuării nodurilor laparoscopice intra și extracorporale, utilizarea firelor preinnodate.
9. Extragerea pieselor operatorii din abdomen – trasparietal cu sau fără morselare, prin canule, pe cale vaginală, utilizarea sacilor laparoscopici, mini laparotomia.
10. Evaluarea și pregătirea preoperatorie a bolnavelor supuse intervențiilor chirurgicale laparoscopice.
11. Abordul chirurgical laparoscopic: tehnica inserției acului Veress, inserția trocarelor și canulelor, verificarea poziției intraperitoneale a instrumentelor, alternative la inserția ombilicală, inserția directă a trocarelor și canulelor, inducerea pneumoperitoneului și verificarea lui, tehnica diagnosticării aderențelor visceroparietale anterioare.
12. Paciente cu risc crescut pentru abordul laparoscopic.
13. Incidente, accidente, complicații ale abordului chirurgical laparoscopic.
14. Tehnica manevrării telescopului și obținerea unei imagini de calitate în concordanță cu intențiile operatorului.
15. Tehnica explorării cavității peritoneale (explorare vizuală, expunerea zonelor de interes, palpate indirectă).
16. Tehnici de disecție laparoscopică (disecție instrumentară cu instrumente de tăiere, disecția boantă, hidrodisecția).
17. Tehnici de hemostază chirurgicală laparoscopică.
18. Lavajul și aspirația cavității peritoneale.
19. Drenajul cavității peritoneale.
20. Sutura breșelor parietale.

B. TEHNICI UTILIZATE ÎN CHIRURGIA LAPAROSCOPICĂ GINECOLOGICĂ

1. Tehnica explorării pelviene și abdominale (laparoscopia diagnostică ca etapă inițială a oricărei tehnici chirurgicale).
2. Biopsia laparoscopică, recoltarea de produse patologice în vederea examinărilor citologice sau bacteriologice.
3. Tehnici de sterilizare chirurgicală tubară laparoscopică.
4. Adezioliza chirurgicală – tipuri de aderențe, tehnici de diagnostic a aderențelor intraperitoneale, tehnici de adezioliză laparoscopică, profilaxia aderențelor postoperatorii.
5. Tehnici chirurgicale laparoscopice în tratamentul sarcinii tubare.
6. Tehnici de abord chirurgical laparoscopic în patologia inflamatorie pelvină.
7. Tehnici chirurgicale în sterilitatea feminină tubo-peritoneală: adezioliza, și fimbrioplastia, salpingo-neostomiile, salpingo-scopie, etc.
8. Tehnici chirurgicale în tratamentul endometriozei.

9. Tehnici chirurgicale conservatoare și radicale în chirurgia laparoscopică a ovarului: foraj ovarian, chistectomie ovariană conservatoare, rezecție parțială a ovarelor și drilling, ignipunctura, ovariectomie, anexectomie.
10. Tehnica miomectomiei laparoscopice și a miomectomiei asistate laparoscopic.
11. Incidente, accidente, complicații în chirurgia laparoscopică
12. Posibilități de evitare și tehnici chirurgicale de rezolvare a unor incidente, accidente sau complicații intra sau postoperatorii.
13. Conversia la laparotomie.

În cadrul pregătirii practice sunt prevazute următoarele etape:

- etapa prezentării unor aspecte practice de către formatori
- etapa vizionării de videocasete cu tehnici specifice tipurilor de patologie menționată în programa analitică de curs.
- etapa pregătirii și antrenamentului individual pe simulator.
- etapa clinică – participarea efectivă a cursanților la intervențiile chirurgicale alături de formator.
- video-transmisia intervențiilor chirurgicale în sala de curs (pentru restul cursanților ce nu intră efectiv în intervenție), cu posibilități interactive între operatori și observatori.

SUBMODULUL DE GENETICĂ MEDICALĂ

Tematica lecțiilor conferință (40 ore)

1. Rolul factorilor genetici în producerea bolilor:
  - a. Interacțiunea ereditate-mediu în etiologia bolilor;
  - b. Ecogenetica, nutrigenetica și farmacogenetica;
  - c. Mutațiile: cauza majoră de boală;
  - d. Bolile genetice (clasificare, caractere generale, impact și consecințe);
  - e. Abordarea genetică în relația medic-pacient.
2. Bolile cromozomiale. Tipurile și mecanismele de producere a anomaliilor cromosomiale, sindroamele cromosomiale - consecințe fenotipice ale anomaliilor cromosomiale, frecvența și cauzele anomaliilor cromozomiale, tulburări de reproducere de cauză cromosomală, sterilitatea feminină, sterilitatea masculină, avorturi spontane și nou născuți morți.
3. Bolile monogenice. Corelații genotip-fenotip în boli metabolice.
4. Genetica dezvoltării și defectele de sexualizare.
5. Retardul mental.
6. Cele mai frecvente boli genetice pe sisteme și aparate.
7. Profilaxia și tratamentul bolilor genetice.
8. Probleme și dileme etice în genetica medicală.

Baremul activităților practice

1. Consultul genetic.
2. Explorările genetice – indicații, interpretare și valoare diagnostică:
  - a. Cromozomiale – cariotipul cu marcaj în benzi, FISH interfazic, FISH metafazic și CGH;
  - b. Moleculare – amplificarea ADN; hibridizarea acizilor nucleici, fragmentarea acizilor nucleici cu enzime de restricție, polimorfismul lungimii fragmentelor de restricție, secvențierea ADN;
  - c. Biochimice.
3. Sfatul genetic;
4. Screeningul genetic:
  - a. Neonatal (fenilcetonuria, hipotiroidismul congenital);
  - b. Screening-ul populațional (familial) al heterozigoților.

OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE

5 ani

STAGII PRACTICE ȘI CURSURI CONFERINȚĂ

OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE(I.1)	6 luni
CHIRURGIE GENERALĂ (I.2)	11 ½ luni
ENDOCRINOLOGIE (I.3)	3 luni
UROLOGIE (I.4)	3 luni
ONCOLOGIE GINECOLOGICĂ(I.5)	3 luni
ECOGRAFIE OBSTETRICALĂ ȘI GINECOLOGICĂ (I.6)	3 luni
HISTEROSCOPIE (I.7)	1 lună
PLANIFICARE FAMILIALĂ (I.8)	1 lună
LAPAROSCOPIE GINECOLOGICĂ (I.9)	3 luni
COLPOSCOPIE (I.10)	1 lună
BIOETICĂ (I.11)	½ lună

STAGIU + CURS OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE(II.1) 2 ani
(inclusiv submodulul de GENETICĂ MEDICALĂ)

	ANUL I		ANUL II				ANUL III		ANUL IV				ANUL V			
STAGIUL	I.1	I.2	I.2	I.11	I.3	II.1	I.4	II.1	I.5	I.9	I.7	II.1	I.6	I.8	I.10	II.1